

4.2 Uønsket alene

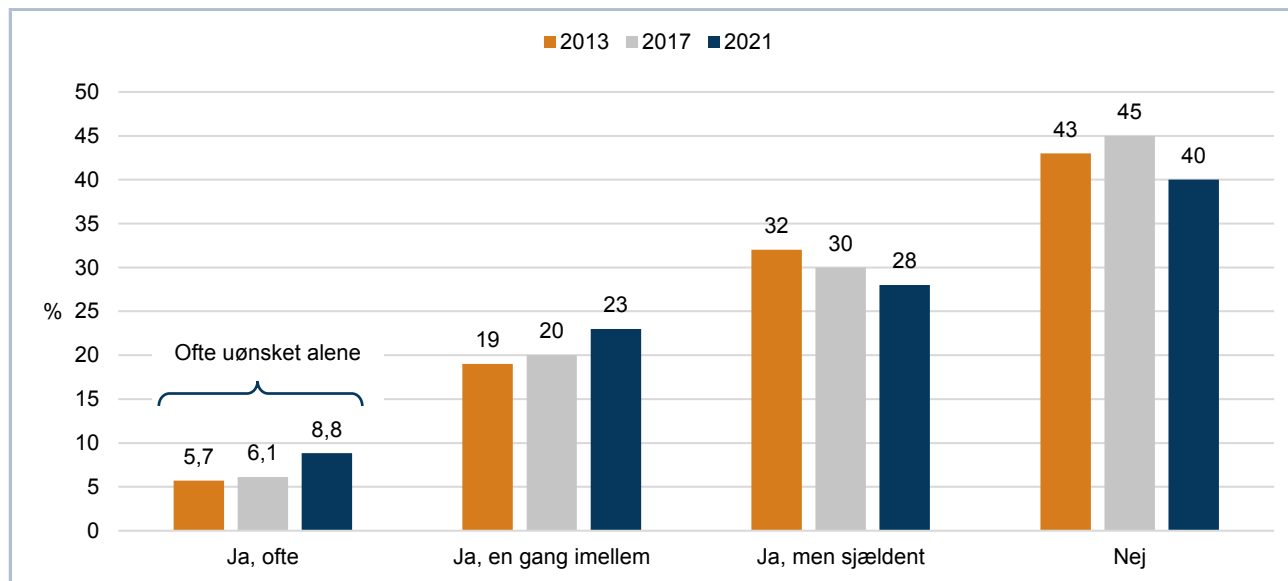
I dette afsnit er fokus på kvaliteten af de sociale relationer; om disse har en støttende eller belastende påvirkning. Dette belyses via et spørgsmål om, hvor ofte borgeren er uønsket alene, selvom de mest har lyst til at være sammen med andre. Svarer borgeren 'ja, ofte', betegnes borgeren som 'uønsket alene'. Uønsket alene måler uønsket alenehed og ikke ensomhed.

I 2021 er 40 % aldrig uønsket alene, hvilket er en mindre andel end i tidligere år (Figur 4.3). Omvendt er andelen, som 'en gang

imellem' eller 'ofte' er uønsket alene, steget over årene. Alt i alt er andelen som ofte er uønsket alene steget fra 5,7 % i 2013 til 8,8 % i 2021. I tabeller på web ses det, at andelen, som ofte er uønsket alene, er større for kvinder end mænd og for begge køn størst blandt de 16-24-årige (Webtabel W4.1 og W4.2). Blandt borgere, som ofte er uønsket alene, er 65 % ensomme (resultater ikke vist). Yderligere opgørelser for 'ofte uønsket alene' kan findes i webtabel W4.1 og W4.2 på sundhedsprofilens hjemmeside: regionh.dk/sundhedsprofilresultater.

Figur 4.3 Uønsket alene

Spørgsmål: "Sker det nogensinde, at du er alene, selvom du mest har lyst til at være sammen med andre?"

Baseret på 55.189 besvarelser i 2021, 57.787 besvarelser i 2017 og 43.582 besvarelser i 2013. For alle år baseret på data indsamlet på CKFF og SIF.

4.3 Begrænset social støtte

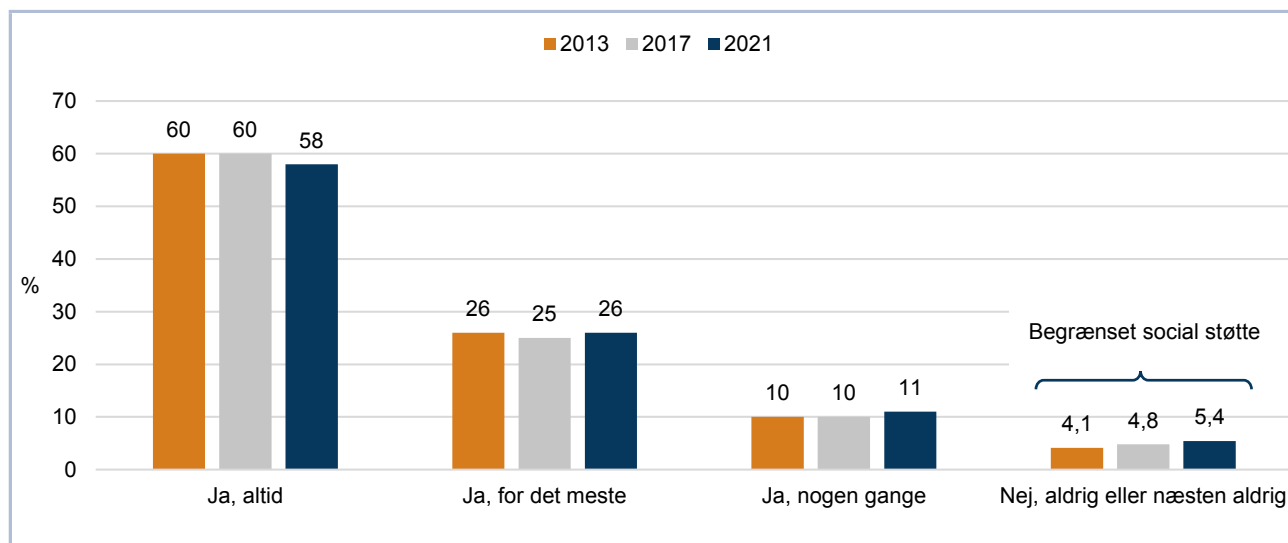
Støtte fra sociale relationer belyses via et spørgsmål om, hvorvidt borgeren har nogen at tale med ved problemer eller brug for støtte. Svarer borgeren 'nej, aldrig eller næsten aldrig', betegnes borgeren som havende 'begrænset social støtte'.

I 2021 har 58 % altid social støtte, mens 5,4 % har begrænset social støtte (Figur 4.4). Andelen, som har begrænset social støtte, er steget over årene. I tabeller på web ses det, at andelen

af borgere med begrænset social støtte er større for mænd (7,3 %) end kvinder (3,7 %) og ligeledes større blandt borgere med anden vestlig baggrund (11 %) sammenlignet med borgere med dansk baggrund (4,6 %) (Webtabel W4.3 og W4.4). Yderligere opgørelser for 'begrænset social støtte' kan findes i webtabel W4.3 og W4.4 på sundhedsprofilens hjemmeside: regionh.dk/sundhedsprofilresultater.

Figur 4.4 Social støtte

Spørgsmål: "Har du nogen at tale med, hvis du har problemer eller brug for støtte?"

Baseret på 55.113 besvarelser i 2021, 57.776 besvarelser i 2017 og 43.556 besvarelser i 2013.
 For alle år baseret på data indsamlet på CKFF og SIF.

4.4 Tegn på social isolation

Selvvrurderet social isolation omhandler det objektive forhold at have få/ingen kontakter og dermed være meget alene (9). For at indhente viden om graden af social isolation anvendes et indeks, som kombinerer oplysninger om forskellige sociale kontaktflader i ét samlet mål og dermed udtrykker graden af social isolation. Indekset er en modificeret version af et indeks af Valtorta et al., der er et relativt nyt konstrueret socialt isolationsindeks (30). Indekset indeholder oplysninger om følgende seks indikatorer: bor alene; sjælden kontakt med familie, som

du ikke bor sammen med; sjælden kontakt med naboer eller andre personer i dit lokalområde; sjælden kontakt med venner; aldrig i kontakt med bekendte i foreninger, klubber osv.; hverken i arbejde, under uddannelse eller skolegang. Der gives ét point for hver manglende kontaktflade. I indekset er det muligt at score 0-6 point, hvor en højere score indikerer større grad af social isolation. Borgere med max 2 kontaktflader (indeksscore 4, 5 eller 6) betegnes som havende 'tegn på social isolation'.

Spørgsmål, som danner baggrund for socialt isolationsindeks	Indikatorer i socialt isolationsindeks	
Bor du sammen med andre?	1	Bor alene
Hvor ofte er du fysisk eller digitalt i kontakt med familie, som du ikke bor sammen med?	2	Sjælden kontakt med familie, som du ikke bor sammen med
Hvor ofte er du fysisk eller digitalt i kontakt med naboer eller andre personer i dit lokalområde?	3	Sjælden kontakt med naboer eller andre personer i lokalområdet
Hvor ofte er du fysisk eller digitalt i kontakt med venner?	4	Sjælden kontakt med venner
Hvor ofte er du fysisk eller digitalt i kontakt med bekendte i foreninger, klubber osv.?	5	Aldrig i kontakt med bekendte i foreninger, klubber osv.
Er du i arbejde?	6	Hverken i arbejde/uddannelse/skole
Er du under uddannelse?		
Hvilken skoleuddannelse har du?		

Spørgsmålene, der danner grundlag for opgørelsen af socialt isolationsindeks, findes kun i 2021.